

Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM ở các trường mầm non huyện Thanh Oai, Thành phố Hà Nội

Nguyễn Thị Xuyên*

* Hiệu trưởng, Trường Mầm non Dân Hoà, Huyện Thanh Oai, thành phố Hà Nội

Received: 13/01/2024; Accepted: 22/01/2024; Published: 12/02/2024

Abstract: In the trend of international integration in recent years, preschool education has had access to many advanced educational methods in the world such as Montessori, Reggio Emilia, and STEAM... Currently, the process of industrialization in the world requires education to change to keep up with the trends and knowledge of humanity. There have been many modern educational models and methods applied in the teaching process, one of which is the STEAM model. The STEAM education model is the process of integrating knowledge between science, engineering, mathematics, and technology subjects, thereby building skills that are harmoniously combined from knowledge of other subjects when working in today's technological world. At the same time, STEAM equips students with skills in critical thinking and problem solving, team work skill, strategic thinking and goal-oriented abilities, time management skills, to prepare them with the most essential knowledge of the 21st century.

Keywords: Educational activities management, Steam model, advanced methods, preschool education.

1. Đặt vấn đề

Giáo dục mầm non là cấp học đầu tiên trong hệ thống giáo dục quốc dân, đặt nền móng cho sự phát triển về thể chất, nhận thức, tình cảm xã hội và thẩm mỹ cho trẻ em. Những kỹ năng mà trẻ được tiếp thu qua chương trình chăm sóc giáo dục mầm non sẽ là nền tảng cho việc học tập và thành công sau này của trẻ. Phát triển giáo dục mầm non, tăng cường khả năng sẵn sàng đi học cho trẻ là yếu tố quan trọng trong việc phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao cho đất nước. Trẻ mầm non rất nhạy cảm với các tác động bên ngoài, trong đó có các tác động giáo dục, trường mầm non chính là nơi giáo dục tốt nhất cho trẻ. Như vậy, việc đầu tư cho giáo dục mầm non là vô cùng quan trọng và có ý nghĩa lớn lao trong hệ thống giáo dục quốc dân.

Thực tiễn trong những năm gần đây, STEAM đã được các trường mầm non lựa chọn triển khai xây dựng và không tránh khỏi những khó khăn, vướng mắc trong quá trình thực hiện. Tại các trường mầm non huyện Thanh Oai, STEAM cũng đã được đưa vào chương trình giáo dục từ năm học 2019-2020. Công tác quản lý giáo dục ở trường mầm non tại huyện Thanh Oai, thành phố Hà Nội theo mô hình STEAM bước đầu đáp ứng được những yêu cầu cần thực hiện và đã đạt được một số thành tựu. Song đứng trước những yêu cầu cấp thiết hiện nay, hoạt động giáo dục

theo mô hình STEAM trên địa bàn huyện vẫn còn những khó khăn, tồn tại cần được tháo gỡ và cần có những biện pháp quản lý phù hợp để giải quyết được các vấn đề thực tiễn đặt ra như: làm sao để học sinh cảm thấy “mỗi ngày đến trường là một ngày vui”? làm sao để cha mẹ học sinh tin tưởng vào triết lý giáo dục của nhà trường? làm sao để giáo viên có đầy đủ kỹ năng để giảng dạy STEAM và khắc phục được các hạn chế hiện nay (như năng lực tổ chức hoạt động giáo dục của đội ngũ giáo viên còn chưa cao, đội ngũ giáo viên chưa nhận thức được hết về mô hình giáo dục...). Biện pháp “Quản lý hoạt động giáo dục ở trường mầm non huyện Thanh Oai, thành phố Hà Nội theo mô hình STEAM” nhằm giải quyết được những hạn chế, tồn tại của nhà trường; góp phần nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục, nâng cao chất lượng chăm sóc, nuôi dưỡng, giáo dục trẻ trong giai đoạn hiện nay.

2. Các biện pháp quản lý hoạt động giáo dục ở trường mầm non tại huyện Thanh Oai, thành phố Hà Nội theo mô hình STEAM

2.1. Tổ chức đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn cho đội ngũ CBQL và GV thường xuyên

Tổ chức các khóa đào tạo bồi dưỡng nâng cao nhận thức, hiệu quả chuyên môn cho đội ngũ CBQL và GV.

Kèm cặp, hỗ trợ đội ngũ CBQL, GV triển khai, phối hợp, thực hiện công tác chuyên môn.

Demo các tiết dạy mẫu, tham khảo và dự giờ lẫn

nhau, rút kinh nghiệm về chuyên môn.

Lên danh sách đội ngũ CBQL, GV cũ và mới, đưa ra kế hoạch đào tạo cho từng đối tượng cụ thể. Cần rà soát danh sách thường xuyên để nắm được tình hình thực tế kiến thức chuyên môn của CBQL, GV. Tổ chức các buổi đào tạo cơ bản, nâng cao cho từng đối tượng cụ thể. Có thể gửi CBQL và GV đi học tập và lấy kinh nghiệm từ các cơ sở giáo dục khác hoặc tham gia các khóa đào tạo quốc tế chuyên sâu về STEAM.

Ngoài các buổi đào tạo chính sẽ tổ chức triển khai thêm hình thức đào tạo Buddy (giữa CBQL cũ – CBQL mới; giữa CBQL – GV; giữa GV cũ - GV mới). “Học đi đôi với hành” chính là cách học nhanh nhất và hiệu quả nhất. Lập danh sách để tạo các cặp Buddy: CBQL cũ đã có kinh nghiệm sẽ trực tiếp kèm cặp CBQL mới tiếp cận triển khai công tác quản lý trong nhà trường, GV cũ sẽ hướng dẫn, kèm cặp cho đội ngũ GV mới theo vị trí tương đương (cô số 1 cũ sẽ buddy cho cô số 1 mới hoặc cô số 2,3 mới), hoặc trực tiếp CBQL cơ sở sẽ kèm cặp để hướng dẫn cho đội ngũ GV mới của mình thực hiện công việc triển khai chuyên môn tại lớp.

Để nâng cao năng lực sư phạm cho đội ngũ giáo viên, giúp đội ngũ giáo viên nắm bắt được chương trình, các phương pháp giảng dạy STEAM, BGH cần chỉ đạo tổ chuyên môn tổ chức cho tất cả giáo viên đứng lớp được dự các tiết dạy mẫu cho giáo viên dự và rút kinh nghiệm thông qua các buổi sinh hoạt chuyên đề thảo luận lại các tiết dạy rút ra kết luận thống nhất chung cách dạy cho nhà trường.

2.2. Đổi mới nội dung và cách thức kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM

Tăng cường hoạt động kiểm soát chuyên môn và đánh giá đội ngũ, từ đó tổng kết, rút kinh nghiệm cho công tác quản lý hoạt động giáo dục tại các cơ sở trường.

Tổ chức thi đua giữa các lớp, các khối nhằm đẩy mạnh phong trào nâng cao chất lượng chuyên môn.

Sinh hoạt chuyên môn để đưa ra những biện pháp cải tiến mới cho hoạt động giáo dục.

Trên cơ sở kế hoạch nhiệm vụ năm học các cấp đã chỉ đạo và hướng dẫn từ đó xây dựng kế hoạch năm học; kế hoạch tháng; kế hoạch tuần; xây dựng chế độ sinh hoạt; xây dựng kế hoạch chuyên môn, cụ thể chương trình dạy cho các khối lớp phù hợp, sát với tình hình của trường. Chỉ đạo giáo viên các nhóm lớp xây dựng kế hoạch hoạt động và được nhà trường phê duyệt mới thực hiện. Hàng tháng giáo viên báo cáo kế hoạch, lịch dạy của lớp cho nhà trường. Qua đó BGH có cơ sở để theo dõi, kiểm tra và có biện pháp chỉ đạo

kịp thời tốt hơn.

Dựa vào chất lượng của các lớp, giao chỉ tiêu chất lượng cho các khối lớp. Chất lượng giao gắn với chỉ tiêu thi đua của lớp, của cá nhân vào từng tháng, học kỳ, cuối năm. Với giải pháp này giáo viên trăn trở, tìm tòi có nhiều biện pháp trong việc giáo dục trẻ, trong kế hoạch, phương pháp ôn luyện kiến thức cho trẻ thêm vào các thời điểm trong ngày. Ngoài ra có thể tổ chức các hội thi trong nhà trường (Thi trang trí lớp, thi giáo viên giỏi cấp trường, thi làm đồ dùng dạy học...) có tác dụng thúc đẩy sự phấn đấu vươn lên của các giáo viên. Trong các hội thi họ có điều kiện khẳng định mình trước tập thể. Song bên cạnh đó việc tổ chức các hội thi cũng tạo được mối quan hệ thân ái, giúp đỡ nhau trong tập thể giáo viên nhà trường để cùng nhau tiến bộ.

Hàng tháng sinh hoạt chuyên môn 2 lần tạo nề nếp trong sinh hoạt, có đánh giá kết quả và kế hoạch tiếp theo, đặc biệt đánh giá công tác phối kết hợp giữa các tổ trong nhà trường về công tác chăm sóc và giáo dục trẻ.

Tổ chức dự giờ những giáo viên mới ra trường còn hạn chế về chuyên môn để nhận xét, góp ý cho giáo viên thấy được những ưu và nhược điểm trong tiết dạy của họ.

2.3. Chỉ đạo các tổ chuyên môn và đội ngũ giáo viên lựa chọn nội dung, đổi mới hình thức và phương pháp tổ chức thực hiện chương trình giáo dục mầm non và xây dựng môi trường giáo dục theo mô hình STEAM phù hợp và hiệu quả.

Xây dựng chương trình học tích hợp các lĩnh vực, lựa chọn phương thức học tập và môi trường học tập linh hoạt.

Hợp tổ chuyên môn để đưa ra những định hướng mới trong nội dung chương trình và hình thức thực hiện chương trình.

Tổ chuyên môn và Giáo viên cần phối hợp chủ động thay đổi, cải thiện, nâng cao chất lượng chương trình và xây dựng môi trường học tập tối ưu. Trên cơ sở kế hoạch nhiệm vụ năm học, từ đó xây dựng kế hoạch dự án năm học; kế hoạch tháng; kế hoạch tuần; kế hoạch các tiết dạy theo lứa tuổi, sát với tình hình của trường nhằm tận dụng tối đa không gian trong trường và mở rộng không gian học ra bên ngoài như sân chơi chung của tòa nhà, khu vườn cỏ của tòa nhà... Các tiết STEAM thông thường diễn ra tại lớp học, phòng STEM LAB, khuôn viên trường. Vậy nên các dự án lựa chọn cần hướng tới nhiều hơn các hoạt động điều tra, trải nghiệm, khám phá ngoài khuôn viên trường học. Ví dụ dự án lá cây, ngoài việc trẻ có thể khám

phá lá cây từ cây cối trong khuôn viên trường, trẻ có thể được học tại khu vườn cỏ của tòa nhà, có ánh sáng tự nhiên và không gian hoạt động. Ngoài ra, cần tăng cường cho trẻ có thể đi thực địa tại những địa điểm có liên quan đến dự án đang học.

Sau mỗi dự án, tổ chức họp chuyên môn để rút kinh nghiệm và thống nhất chương trình giảng dạy, bổ sung, góp ý cho những dự án mới. Đội ngũ CBQL cần đưa ra những góp ý cụ thể cho từng giáo viên về cách xây dựng kế hoạch nội dung và hoạt động, hướng dẫn cho giáo viên khai thác triệt để nội dung của bài dạy sao cho không gò bó, không áp đặt trẻ, “lấy trẻ làm trung tâm”, đảm bảo phù hợp với thực tiễn ở trường, ở lớp. Các tổ chuyên môn cùng đội ngũ GV cần tự giác chủ động triển khai, thực hiện để đưa ra những nội dung mới phù hợp với từng dự án và thực tiễn.

2.4. Đổi mới công tác quản lý, phân công CBQL, GV trong trường theo hướng dựa trên năng lực và kết quả thực hiện hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM

Phân công GV là tổ trưởng chuyên môn là người có năng lực chuyên môn trong trường; Luân chuyển giữa các lớp hay GV các lớp nếu cần thiết.

Lập danh sách đội ngũ tổ chuyên môn nguồn từ GV các lớp. Tại mỗi điểm trường ít nhất có 1-2 GV nòng cốt sẽ hỗ trợ BGH trong công tác triển khai chuyên môn, có nhận thức và chất lượng chuyên môn tốt. Đội ngũ CBQL và GV nòng cốt đã là những nhân sự cũ, có chuyên môn trong trường, đã hiểu và nắm rõ những đặc điểm, phương thức hoạt động giáo dục của nhà trường nên dễ dàng thích ứng, tham gia vào quá trình quản lý hoạt động giáo dục ở trường.

Mỗi tổ trưởng, khối trưởng sẽ có một phương thức sinh hoạt chuyên môn khác nhau khác nhau tại khối của mình, có thể có người này hợp với khối này nhưng lại không hợp với khối khác. Vì vậy, việc luân chuyển các tổ trưởng, khối trưởng là điều cần thiết nhằm linh hoạt hơn trong bất cứ môi trường nào và tạo điều kiện cho việc nâng cao chất lượng hoạt động giáo dục tại các trường. Tuy nhiên, khi luân chuyển cần lưu ý chỉ luân chuyển nhiều nhất 1 lần/ 1 năm học đảm bảo các hoạt động hiệu quả.

3. Kết luận

Việc quản lý hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM ở trường mầm non còn khá mới mẻ trong thời điểm hiện tại nhưng lại là xu thế của rất nhiều trường mầm non trong thời gian tới. Việc nâng cao chất lượng đội ngũ CBQL, GV trong nhà trường sẽ đáp ứng nhu cầu đổi mới của xã hội, thực hiện tốt chương trình giáo dục mầm non mới, nâng cao chất lượng chăm sóc giáo

dục trẻ trong nhà trường. Bởi vậy, việc chỉ đạo nâng cao chất lượng cho đội ngũ CBQL, GV là nhân tố quyết định việc thực hiện mục tiêu về chất lượng giáo dục theo mô hình STEAM trong trường mầm non.

Quản lý hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM ở trường mầm non cần phải đảm bảo theo các mục tiêu, phương thức, nội dung và điều kiện thực hiện của mô hình STEAM. Những điều này có tác dụng lớn trong việc nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện nhà trường. Đặc biệt trong thời đại hiện nay, việc ứng dụng mô hình STEAM vào trong giảng dạy ngày càng được các cấp, các ngành quan tâm. Do vậy từ người cán bộ quản lý đến đội ngũ giáo viên trong nhà trường đều phải xác định rõ nhiệm vụ, vị trí của mình. Tất cả CBQL và GV phải không ngừng học tập để nâng cao trình độ chuyên môn nghiệp vụ, lý luận chính trị cho bản thân, đồng thời phải chú trọng làm tốt công tác nuôi dưỡng, chăm sóc giáo dục trẻ.

Quản lý hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM ở trường mầm non cần tập trung xây dựng kế hoạch, triển khai theo mô hình STEAM, đảm bảo tiêu chí “lấy trẻ làm trung tâm”, tích hợp các lĩnh vực STEAM trong hoạt động. Công tác quản lý hoạt động giáo dục ở trường mầm non theo mô hình STEAM hiện nay khá mới mẻ, vì vậy vẫn còn một số tồn tại về chất lượng chuyên môn, nhận thức đội ngũ, cơ sở vật chất... Để đẩy mạnh công tác quản lý hoạt động giáo dục theo mô hình STEAM đạt hiệu quả cần đảm bảo thực hiện linh hoạt các biện pháp đã đề ra như nâng cao chất lượng chuyên môn, tăng cường kiểm tra, giám sát chuyên môn, tăng cường sự phối hợp giữa nhà trường và PH...

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành TƯ Đảng (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TƯ của hội nghị TƯ khóa VIII *Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế*, Hà Nội.
2. Nguyễn Hoàng Giang (2019), “*Giáo dục STEM với ba nhiệm vụ dạy học*”, Kỷ yếu “Ngày hội STEM 2019-Nguyên tố bí ẩn”, Nxb Đại học Khoa học tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội.
3. Phạm Thị Thu Hà (2019), “*Hoạt động STEM với trẻ mầm non tại Trường Mầm non A quận Hoàn Kiếm*”, Kỷ yếu “Ngày hội STEM 2019- Nguyên tố bí ẩn”.
4. Phạm Minh Hạc (1986), *Một số vấn đề về gi5*. Quốc Hội (2019), *Luật Giáo dục*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.